

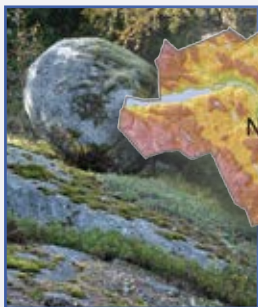

Gea Norvegica Geopark

Gea Norvegica Geopark

Siljan

kommune

www.geoparken.no

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Gea Norvegica
UNESCO
Global Geopark

Fra vulkaner og istider til jord- og skogbruksbygd

Hvis man tar seg en flytur over Siljan, er det lett å forstå at skogsdrift har vært og er en viktig næringsvei i Siljan. Et grønnkledd kollelandskap så langt øyet kan se. Men Siljan er ikke bare skog. Siljandalføret byr også på næringsrikt jordsmonn og viktige jordbruksarealer.

Kulturminnet Siljuhaugen ved Siljan kirke vitner om at folk har bodd i bygda i et par tusen år, kanskje enda lenger! Og kalkmalerier fra middelalderen inne i kirken fremstiller både langskip, handels- og krigsskip og forteller om et folk med god kontakt med omverdenen.

Til høyre: Siljan i et nøtteskall – verdifull skog, koller og jordbruksland.

Over: Opdalens geologiske fortid kan avleses i fjellet.

Den geologiske historien om Siljan er mye eldre enn 2000 år! For nesten 300 millioner år siden, tidlig i permittiden, var «Siljan» del av en riftdal, kanskje lignende dagens Øst-afrikanske rift.

På rekke og rad lå vulkaner, ut av vulkanene rant lava og i grunnen under vulkanene størknet smeltemasser til syenitter og larvikitter. Denne gamle riftdalen utgjør i dag Oslofeltet, et område som strekker seg fra Langesundsfjorden og opp til Mjøsområdet.

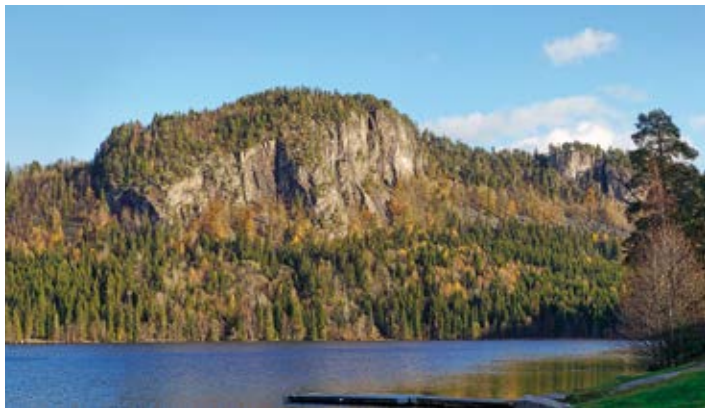
Vi finner ikke spor etter selve vulkanene i Siljan lenger, men basalter og rombeporfyrlavaer forteller at det var aktive vulkaner i nærheten i permittiden.

Landskapet i Siljan og selve dalføret er formet gjennom mange istider, spesielt i de siste 2,6 millionene år – kvartærtiden. Under og etter siste istid, som sluttet for 11.700 år siden, har grunnlaget for Siljans rike jordbruk blitt lagt. Ismassene som dekket landet presset landet vårt ned, da isen smeltet ble det nedtrykte landet oversvømt av havvann.

Et fjordlandskap utviklet seg fra Farris og helt inn i Opdalen. På fjordbunnen ble det avsatt næringsrike leirer, foran breen dannet det seg delta ut i fjorden. Leire og sand gir god jord, og det er lett å følge de dyrkede områdene på den tidligere havbunnen, gjennom Siljan sentrum og opp til Opdalen.

Videre nordover er sandrike avsetninger gode vokseplasser for furuskogen. Og vassdraget selv har vært svært viktig for både historisk tømmertransport og for vannkraft.

Du kan lese mer om istidslandskapet på Geoparken-lokaliteter ved Gorningen og ved Øverbøtjern.

Over til høyre: Øverbøtjern ligger sentralt i Siljan og er et populært badevann. Ved bredden har Geoparken satt opp skilt om Siljans og Øverbøtjernes geologiske historie.

Til venstre: Moholt jernverks masovn (foto øverst) ble bygget i tilknytning til Siljanvassdraget. Energi var viktig for produksjonen, mens selve malmen måtte fraktes opp fra Larvik. Jernverket hadde sin glanstid i 1850-årene, før norskprodusert jern tapte i konkurransen med andre land som benyttet steinkull i stedet for trekull.

Dette bør du også få med deg i Siljan...

Skriua – den bare syenittkollen, byr på en flott utsikt utover Opdalen og det flotte jordbrukslandet. Skriua består av syenitt, en bergart som når den forvitrer, gir lite næring til jordsmonnet. Dette forklarer kollens skrinne vegetasjon.

Auen urtegård – økologisk urtegård innunder den frodige Auenkollen. Her dyrker Anne sine urter og andre nyttevekster. Blomstene hennes er til stor glede for biene, som gir Anne den beste økologiske honningen.

Gorningen – beliggende sør i Siljan, er et idyllisk vann med en historie knyttet til tider, tømmerfløting og en gammel bygdeborg. Geoparken har satt opp skilt som forteller den spennende historien.

Siljan kirke – et utgangspunkt for den skiltede kulturstien opp til Siljuhaugen. Selve haugen er et gravminne fra jernalderen. I tillegg til den naturskjønne beliggenheten, kan kirken by på et historisk interessant interiør.

*Tar du et flott bilde, så del det gjerne på **#geanorvegica***

Gea Norvegica UNESCO Global Geopark ligger i Vestfold og Telemark fylke og omfatter kommunene Kragerø, Bamble, Porsgrunn, Skien, Nome, Siljan og Larvik. Dette området har en mangfoldig, spennende og spesiell geologisk historie som Geoparken formidler på ulike lokaliteter. Området har også lang og rik natur-, kultur- og industrihistorie.

UNESCO Globale Geoparker er UNESCOs tredje «site-designation» og formidler kunnskap om sammenhengene mellom natur og kultur.

Lik oss på facebook
www.facebook.com/Geanor

Kontakt oss på:
post@geanor.no

Besøk oss: Porselensfabrikken, **Porselensveien 6A, 3920 Porsgrunn**

© Gea Norvegica Geopark 2020

Foto er ved Geoparken om ikke annet er nevnt

Les mer om Siljan kommune i Geoparken på www.geoparken.no